

فصل پنجم: فرهنگ

مساجد و امامزاده ها

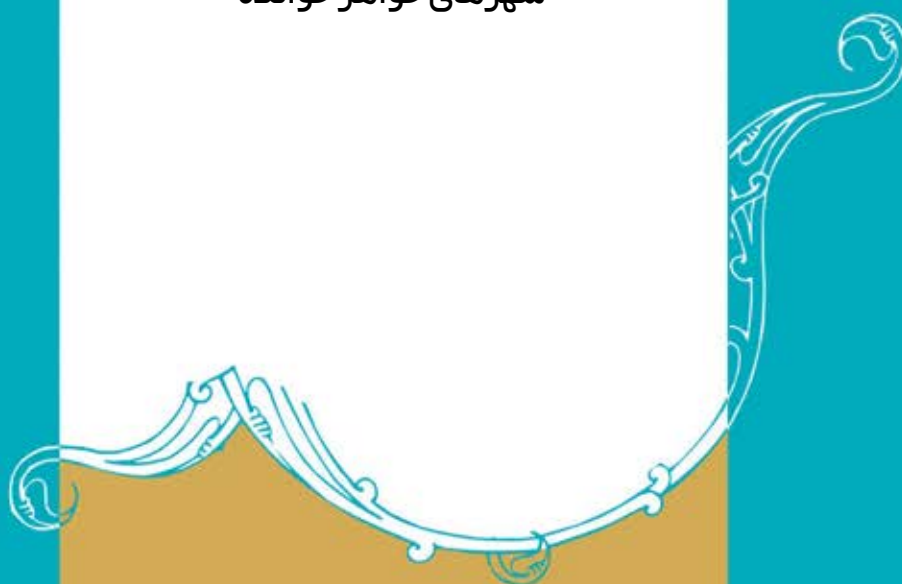
مراکز فرهنگی و کتابخانه ها

فضاهای ورزشی

محورهای گردشگری استان اصفهان

محورهای گردشگری شهر اصفهان

شهرهای خواهر خوانده

مقدمه

فرهنگی و مذهبی از جمله مساجد، کتابخانه‌ها، سینماها و ... قرار گرفته است؛ لذا با در نظر گرفتن نقش فرهنگ در مناسبت‌های اجتماعی شهر، تأسیسات شهری، کالبد شهر و کاربری‌های شهری باید زمینه مناسب برای رشد و اعتلای فرهنگ و هویت ملی و مذهبی فراهم شود. در این راستا ایجاد و توسعه فضاهای فرهنگی مانند مساجد، کتابخانه‌های عمومی و تخصصی، فرهنگسراها، خانه‌های فرهنگ، نگارخانه‌ها و بناهای فرهنگی به فراخور جمعیت محله‌ها و منطقه‌های شهری می‌تواند گامی مؤثر برای دست‌یابی به شهر فرهنگی باشد. شهرداری به دلیل تعامل و ارتباط تنگاتنگ با مردم بیشتر از سایر نهادها در بسترسازی و جهت‌گیری‌های فرهنگی نقش داشته و دارد. زمانی شهرداری را تنها با شاخصه‌های فیزیکی و کالبدی نظیر تراکم، ساخت‌وساز و نظافت معابر می‌شناختند و بر همین اساس شهرداری نیز سازمانی خدماتی به حساب می‌آمد اما امروزه علاوه بر مشخصه‌های پیشین، به مولفه‌های اجتماعی و فرهنگی هم توجه شده است. در همین راستا مراکزی که محل تجمع مردم و شکل‌گیری تحرک اجتماعی است مانند مساجد، مراکز دینی و مذهبی و خانه‌های فرهنگ، فرهنگسراها و مراکز فرهنگی مورد توجه قرار گرفته است.

فرهنگ مجموعه‌ای از باورها و پندارهای ارزشی است که در آداب و رسوم، زبان، ادبیات، مذهب و دیگر میراث‌های فرهنگی تجلی می‌یابد. در تعریف فرهنگ اسلامی گفته‌اند فرهنگ اسلامی مجموعه‌ای از اعتقادات و اصول اسلامی، آداب و رسوم، اخلاق و ارزش‌ها و قوانین است که از وحی سرچشمه گرفته است.

از دیدگاه امام خمینی (ره)، بدون هیچ تردیدی بالاترین و والاترین عنصری که در موجودیت هر جامعه دخالت اساسی دارد، فرهنگ آن جامعه است و اساساً فرهنگ هر جامعه هویت و موجودیت آن را تشکیل می‌دهد. آن چه ملت‌ها را می‌سازد فرهنگ صحیح است و «اگر فرهنگ درست شود یک مملکت اصلاح می‌شود».

بر اساس همین اهمیت فوق‌العاده، توجه دقیق و در خور دستگاه‌های اجرایی ذیربط به حفاظت، احیاء و معرفی فرهنگ هر کشور امری ضروری و حتی وظیفه ملی و همگانی است؛ در همین راستا در برنامه‌های سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، مدیریت شهری به عنوان یکی از متولیان اصلی در جهت بخشی به تاریخ و فرهنگ جامعه و حفظ، نگهداری و بهره‌برداری از آثار و اماکن تاریخی،

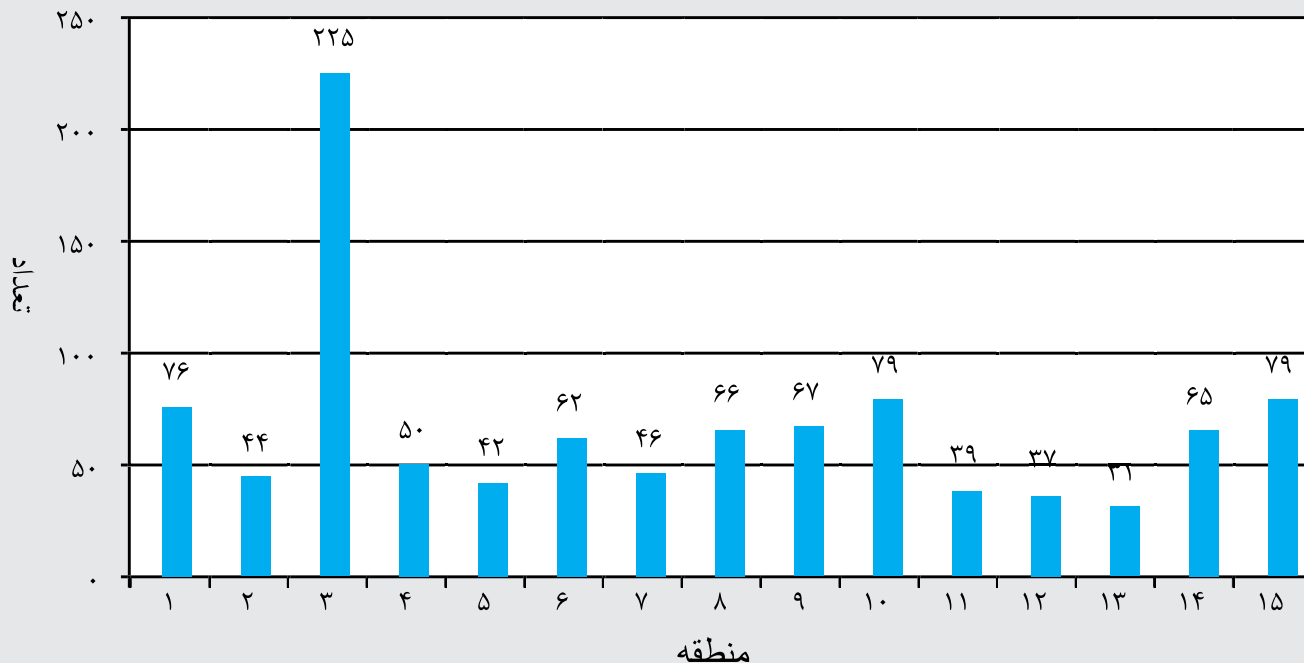
مساجد شهر اصفهان

و در حال حاضر قدیمی ترین مساجد در منطقه سه خصوصاً در بخش شمالی و شرقی این منطقه است. غنی سازی اوقات فراغت جوانان و نوجوانان، شناسایی و پرورش استعدادهای درخشان و جذب جوانان به فعالیت های مختلف فرهنگی، از اقدامات ثمر بخش کانون های فرهنگی و هنری مساجد است. در راستای دستیابی به هدف مذکور، در حدود یک چهارم مساجد شهر اصفهان اقدام به ایجاد کانون های فرهنگی-هنری نموده اند و در ۶۵ درصد این مساجد، در کنار کانون های فرهنگی کتابخانه نیز تأسیس شده است.

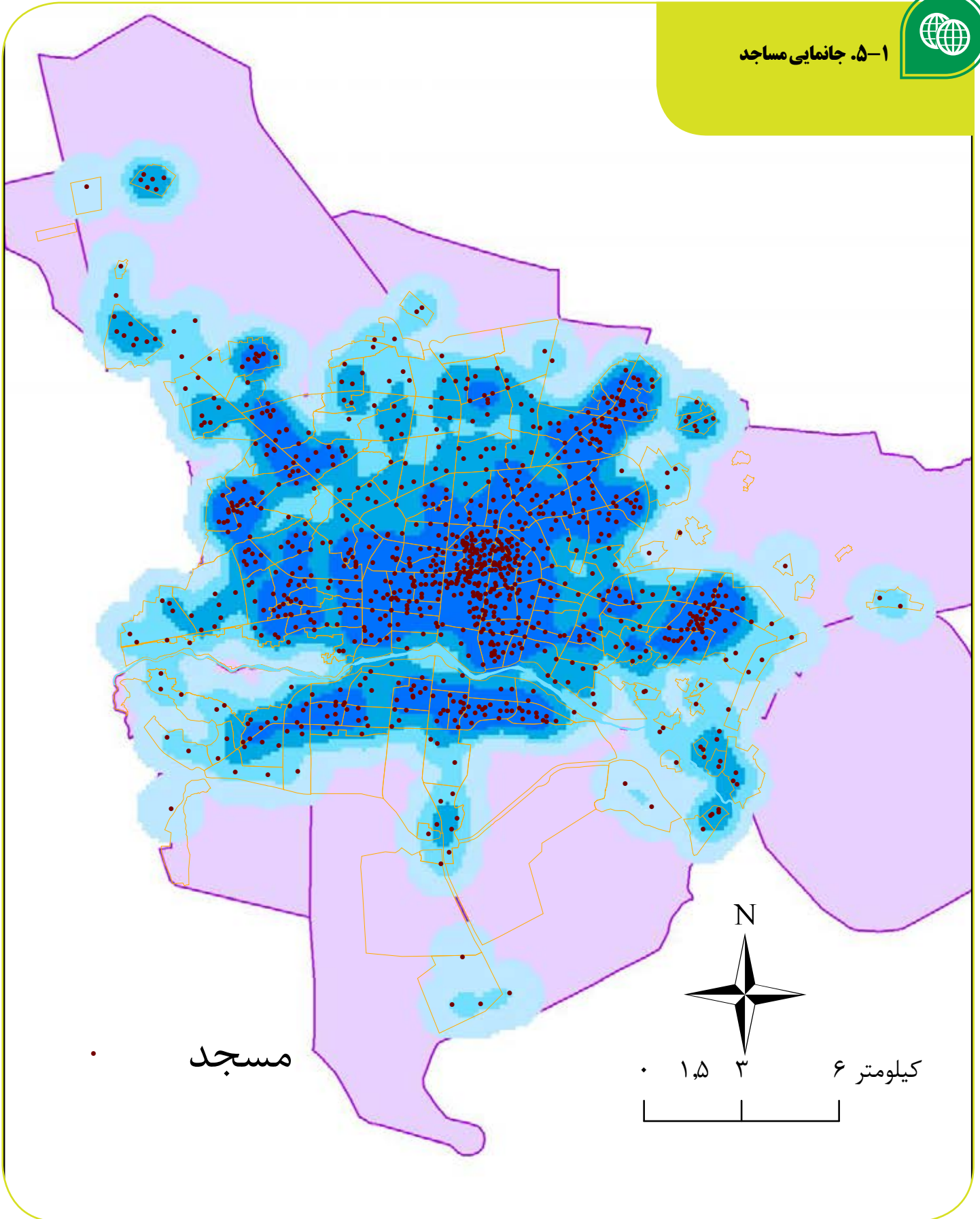
مساجد اصفهان مجموعه ای از آثار هنری و معماری ماندگاری است که بیانگر اشتیاق، غیرت و همت مذهبی ساکنان این شهر در ادوار مختلف است؛ به همین دلیل اصفهان را شهر گنبدهای فیروزه ای خوانده اند. توسعه و گسترش شهر اصفهان در ادوار مختلف تاریخی، مرهون توسعه مساجد این شهر است؛ مساجد به عنوان مرکز محلات و محور توسعه شهر، اصفهان قدیم را شکل و هویت داد؛ چنان که در همان سال های اولیه ورود اسلام به اصفهان، در محله خشینان (احمد آباد) مسجدی بنا شد

۵-۱. نمودار تعداد مساجد به تفکیک مناطق ۱۵ گانه شهر اصفهان

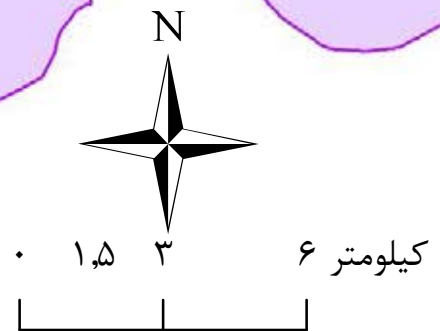

۱-۵. جانمایی مساجد

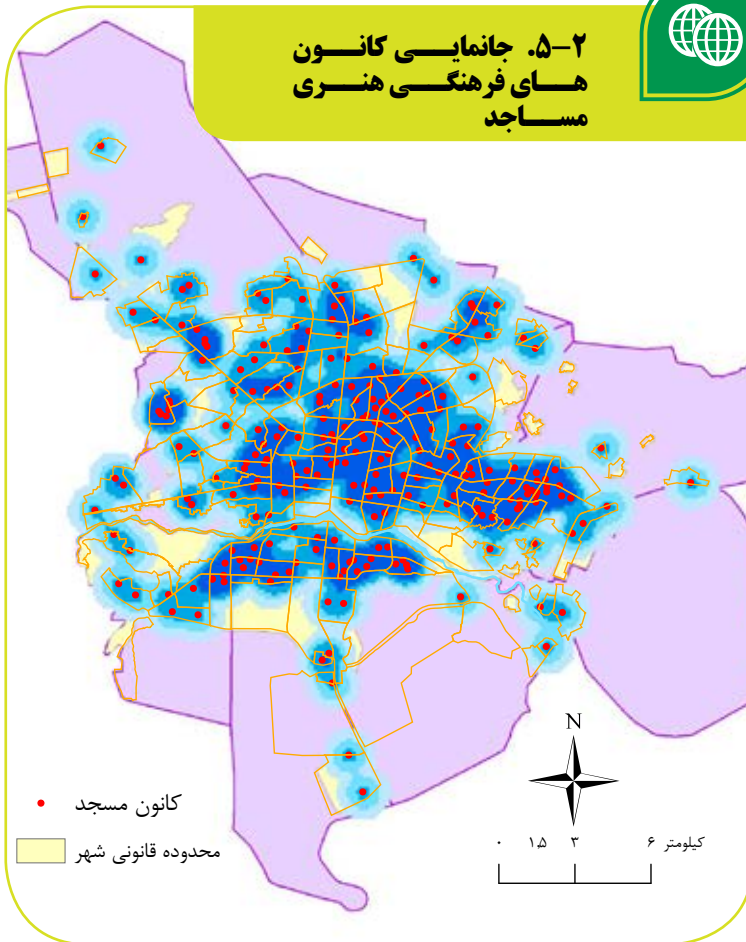
مسجد

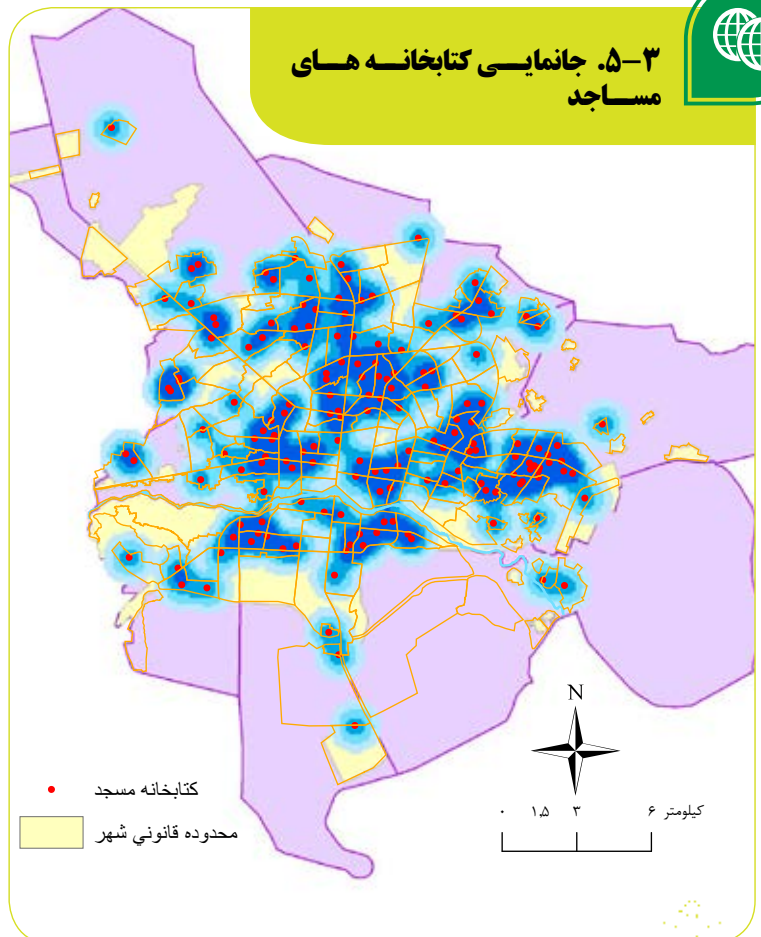
مسجد جامع اصفهان

۵-۲. جانمایی کانون های فرهنگی هنری مساجد

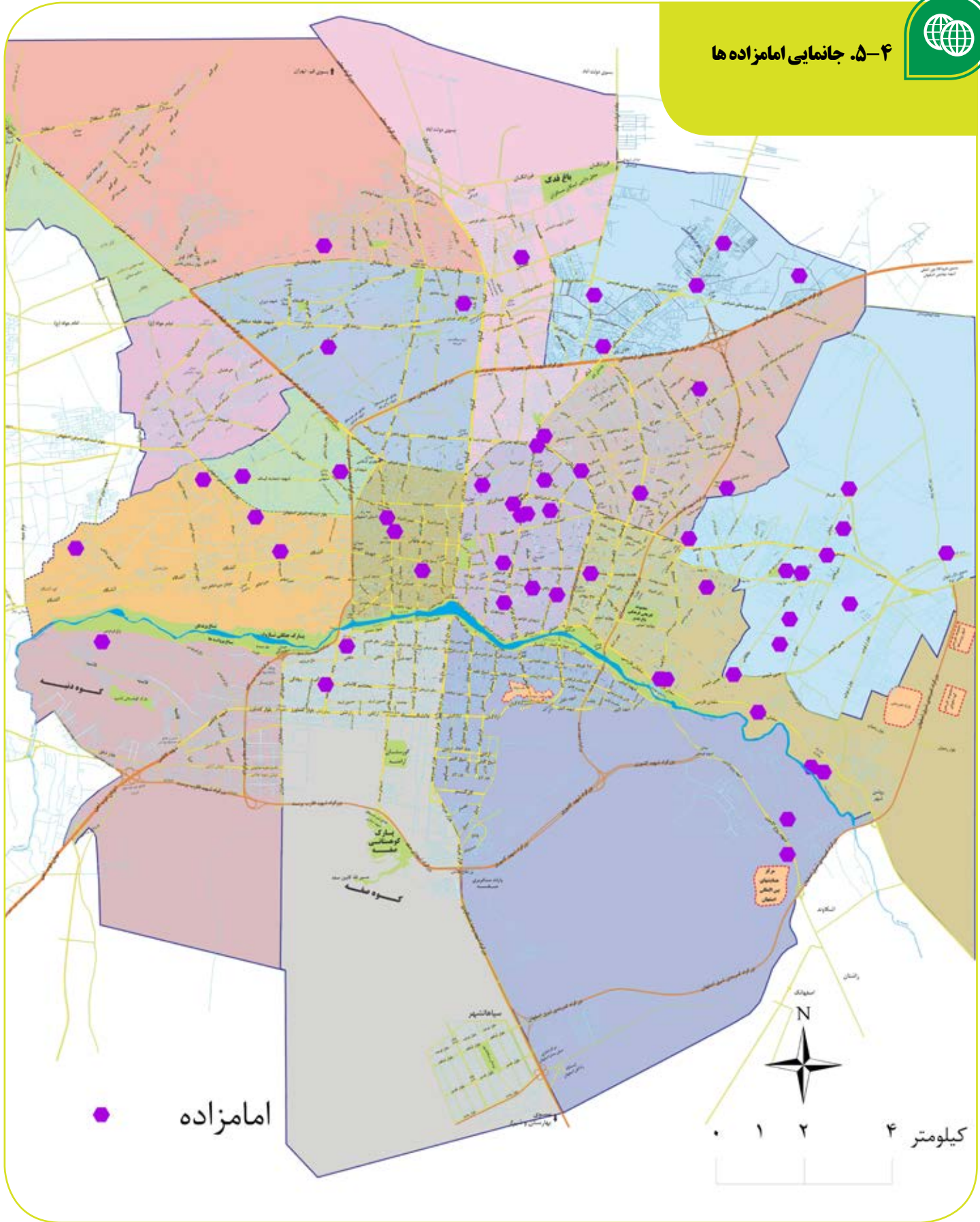
همان طور که در نقشه ۵-۲ مشاهده می شود، شاخص دسترسی به کانون های فرهنگی هنری مساجد در تمام شهر وضعیت خوبی را نشان می دهد و تنها در قسمتی از مناطق ۸،۷ و ۱۴، دسترسی به کانون های فرهنگی هنری مساجد چندان مطلوب نیست.

۵-۳. جانمایی کتابخانه های مساجد

۴-۵. جانمایی امامزاده ها

امامزاده

کیلومتر ۴